

KARTA PRZEDMIOTU
Rok akademicki 2019/2020

Kod przedmiotu	0915.7.FIZJ4.C4.TM	
Nazwa przedmiotu w języku	polskim	Terapia manualna <i>Manual therapy</i>
	angielskim	

1. USYTUOWANIE PRZEDMIOTU W SYSTEMIE STUDIÓW

1.1. Kierunek studiów	<i>Fizjoterapia</i>
1.2. Forma studiów	<i>stacjonarne/niestacjonarne</i>
1.3. Poziom studiów	<i>jednolite magisterskie</i>
1.4. Profil studiów*	<i>praktyczny</i>
1.5. Specjalność*	-
1.6. Jednostka prowadząca przedmiot	<i>WO, Instytut Fizjoterapii</i>
1.7. Osoba/zespół przygotowująca/y kartę przedmiotu	<i>dr n. med. Anna Lipińska, mgr Mateusz Burak</i>
1.8. Osoba odpowiedzialna za przedmiot	<i>Prof. Zbigniew Śliwiński, dr n. med. Anna Lipińska</i>
1.9. Kontakt	<i>zbigniew.sliwinski@ujk.edu.pl</i>

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

2.1. Przynależność do modułu	<i>P/K - Podstawowy/Kierunkowy</i>
2.2. Język wykładowy	<i>polski</i>
2.3. Semestry, na których realizowany jest przedmiot	<i>IV</i>
2.4. Wymagania wstępne*	<i>Wiedza z zakresu anatomii, fizjologii i biomechaniki układu ruchu</i>

3. SZCZEGÓŁOWA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

3.1. Forma zajęć	<i>wykłady, ćwiczenia</i>	
3.2. Miejsce realizacji zajęć	<i>zajęcia tradycyjne w pomieszczeniu dydaktycznym UJK</i>	
3.3. Forma zaliczenia zajęć	<i>zaliczenie z oceną</i>	
3.4. Metody dydaktyczne	<i>Wykład – informacyjny, problemowy Ćwiczenia – prezentacja multimedialna, demonstracja, obserwacja, dyskusja, zajęcia praktyczne</i>	
3.5. Wykaz literatury	podstawowa	<i>1. Bochenek A., Reicher M. Anatomia człowieka. PZWL, Warszawa 2007. 2. Muscolino J., red. wyd. pol. Z. Śliwiński: Badanie palpacyjne układów mięśniowego i kostnego z uwzględnieniem punktów spustowych, stref odruchowych i stretchingu, Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2011. 3. Petty N. J., red. wyd. pol. Z. Śliwiński: Badanie i ocena narządu ruchu, Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2010. 4. Kapandji A.I. Anatomia funkcjonalna stawów Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2014. 5. Frisch H.: Terapia manualna – poradnik wykonywania ćwiczeń. PZWL, Warszawa, 2001. 6. Rakowski A.: Kręgosłup w stresie. GWP, Gdańsk, 2008 7. Kaltenborn F.: Manualne mobilizacje stawów kończyn. Wyd. Rolewski, Toruń, 1996.</i>
	uzupełniająca	<i>1. Derek Field, Jane Owen Hutchinson, red. wyd. pol. Śliwiński Z.: Anatomia palpacyjna Field`da, Elsevier Urban @ Partner, Wrocław 2014 2. J.H. Cyriax: Cyriax Ilustrowany Podręcznik Medycyny Ortopedycznej DB Publishing Warszawa 2010. 3. McKenzie R.: Kręgosłup lędźwiowy mechaniczne diagnozowanie i terapia. Wydawnictwo Forum sp. z o.o. Poznań 2011.</i>

4. CELE, TREŚCI I EFEKTY KSZTAŁCENIA

4.1. Cele przedmiotu (z uwzględnieniem formy zajęć)
Wykłady:
<i>C1. Opanowanie wiedzy z uwzględnieniem testowania, diagnostyki oraz algorytmu postępowania w terapii manualnej.</i>
Ćwiczenia:
<i>C2. Umiejętność interpretacji poszczególnych technik w terapii manualnej.</i>
<i>C3. Opanowanie praktycznych umiejętności opracowywanych technik stosowanych w terapii manualnej.</i>

4.2. Treści programowe (z uwzględnieniem formy zajęć)

Wykład:

1. Historia terapii manualnej. Podstawowe pojęcia terapii manualnej. Wskazania i przeciwwskazania.
2. Ruchomość w stawie: gra stawowa, reguła wklęsło-wypukła Kaltenborna, zasada ruchomości wg Frischa, ruchy kątowe. Czynnościowe zaburzenia wewnątrz stawowe i zewnątrz stawowe, stały wzorzec deficytu ruchowego.
3. Przyczyny czynnościowej dysfunkcji, patomechanizm zablokowań stawowych, zmiany odruchowe w obrębie tkanek miękkich. Somatomotoryczny efekt hamowania według Levita. Fizjologiczny i patologiczny opór końca ruchu według Maigna.
4. Podział mięśni na toniczne, fazowe oraz wskaźnikowe. Ogólne zasady techniki energizacji mięśniowej - Poizometrycznej Relaksacji Mięśni (PIR).
5. Algorytm postępowania w terapii manualnej z uwzględnieniem holistycznego modelu usprawniania. Znaczenie autoterapii w procesie usprawniania fizjoterapeutycznego.

Ćwiczenia:

1. Diagnostyka funkcjonalna i palpacja kompleksu barkowo-ramiennego. Wybrane zabiegi manualne dla stawów kompleksu barkowo ramiennego i okolicznych tkanek miękkich. Planowanie programu terapeutycznego w wybranych dysfunkcjach stawu ramiennie-łopatkowym. Autoterapia.
2. Badanie funkcjonalne struktur miednicy na podstawie wybranych testów diagnostycznych stosowanych w terapii manualnej. Przykładowe zabiegi manualne dla stawów miednicy i okolicznych tkanek miękkich. Planowanie programu terapeutycznego w funkcjonalnej asymetrii miednicy. Autoterapia.
3. Diagnostyka funkcjonalna lędźwiowego odcinka kręgosłupa. Ocena ruchomości w stawach kręgosłupa lędźwiowego. Wybrane zabiegi manualne dla stawów lędźwiowego odcinka kręgosłupa i okolicznych tkanek miękkich. Planowanie programu terapeutycznego w chorobie zwyrodnieniowej odcinka lędźwiowego. Autoterapia.
4. Analiza chodu z uwzględnieniem grup mięśniowych w poszczególnych fazach. Przyczyny zaburzenia chodu. Planowanie programu terapeutycznego, w aspekcie zastosowania technik manualnych, w odtworzeniu prawidłowego chodu.

4.3. Przedmiotowe efekty kształcenia

Efekt	Student, który zaliczył przedmiot	Odniesienie do kierunkowych efektów kształcenia
w zakresie WIEDZY:		
W01	<i>Student zna metody wykorzystywane w terapii manualnej oraz uwarunkowania metodologiczne tych metod. Wykazuje się wiedzą z zakresu założeń wybranych metod stosowanych w terapii manualnej. Potrafi określić zasadność doboru danej techniki leczenia manualnego dla pacjenta.</i>	FIZJ_W12 - prezentuje zaawansowany stopień znajomości i zrozumienia założeń środków, form i metod terapeutycznych, ma wiedzę związaną z ich właściwym doбором oraz stosowaniem u pacjentów w różnym wieku oraz z różnymi dysfunkcjami
W02	<i>Potrafi określić wpływ metod wykorzystywanych w terapii manualnej na stan zdrowia narządu ruchu człowieka. Wykazuje znajomość możliwych niepożądanych efektów stosowania zabiegów z zakresu terapii manualnej. Potrafi wyjaśnić to pacjentowi.</i>	FIZJ_W13 - zna w stopniu zaawansowanym i rozumie mechanizmy działania oraz możliwe skutki uboczne zabiegów z zakresu fizjoterapii
W03	<i>Potrafi określić i objaśnić mechanizmy działania oraz możliwe skutki uboczne aparatury i urządzeń stosowanych na potrzeby terapii manualnej.</i>	FIZJ_W15 - wykazuje znajomość i rozumie, w zakresie właściwym dla programu kształcenia, działanie specjalistycznego sprzętu oraz aparatury stosowanej dla potrzeb fizjoterapii, zarówno dla celów diagnostycznych jak i leczniczych
w zakresie UMIEJĘTNOŚCI:		
U01	<i>Potrafi przeprowadzić badania manualne pacjenta dla potrzeb terapii manualnej. Potrafi prawidłowo dobrać, wykorzystać, zademonstrować poznane techniki terapii manualnej.</i>	FIZJ_U06 - posiada zaawansowane umiejętności manualne pozwalające na wykonanie technik podstawowych technik fizjoterapeutycznych. Wykazuje się umiejętnościami wykonania technik z zakresu metod specjalnych
U02	<i>Potrafi obsługiwać aparaturę oraz sprzęt podstawowy wykorzystywany w procesie postępowania fizjoterapeutycznego na potrzeby terapii manualnej.</i>	FIZJ_U11 - potrafi obsługiwać się odpowiednio dobranym oraz zaawansowanym technicznie sprzętem w prowadzeniu fizjoterapii
w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH:		
K01	<i>Wykorzystuje zdobyte umiejętności teoretyczne i praktyczne. Potrafi zaplanować i realizować swoje działania według właściwych kryteriów. Rozumie konieczność nieustannej aktualizacji i uzupełniania wiedzy.</i>	FIZJ_K07 - potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji zadań wyznaczonych przez siebie lub innych; zaplanować poszczególne etapy działań

4.4. Sposoby weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia																									
Efekty przedmiotowe (symbol)		Sposób weryfikacji (+/-)																							
		Egzamin ustny/pisemny*			Kolokwium*			Projekt*			Aktywność na zajęciach*			Praca własna*			Praca w grupie*			Inne (jakie?)*					
		Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć					
		W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...			
W01					x										x										
W02					x										x										
W03					x										x										
U01						x										x					x				
U02						x										x					x				
K01															x						x				

*niepotrzebne usunąć

4.5. Kryteria oceny stopnia osiągnięcia efektów kształcenia		
Forma zajęć	Ocena	Kryterium oceny
wykład (W)	3	61%-68% Zna zasady diagnostyki na potrzeby terapii manualnej. Potrafi określić wskazania i przeciwwskazania do zabiegów z zakresu terapii manualnej.
	3,5	69%-76% Zna zasady diagnostyki na potrzeby terapii manualnej. Potrafi określić wskazania i przeciwwskazania do zabiegów z zakresu terapii manualnej. Merytorycznie uzasadnia skuteczność zabiegów z zakresu terapii manualnej.
	4	77%-84% Zna zasady diagnostyki na potrzeby terapii manualnej. Potrafi określić wskazania i przeciwwskazania do zabiegów z zakresu terapii manualnej. Merytorycznie uzasadnia skuteczność zabiegów z zakresu terapii manualnej. Zna metody diagnostyczne z wykorzystaniem aparatury diagnostyczno-pomiarowej.
	4,5	85%-92% Zna zasady diagnostyki na potrzeby terapii manualnej. Potrafi określić wskazania i przeciwwskazania do zabiegów z zakresu terapii manualnej. Merytorycznie uzasadnia skuteczność zabiegów z zakresu terapii manualnej. Zna metody diagnostyczne z wykorzystaniem aparatury diagnostyczno-pomiarowej. Wykazuje wysoki poziom wiedzy odnośnie możliwości zastosowania poznanych technik leczenia manualnego.
	5	93%-100% Zna zasady diagnostyki na potrzeby terapii manualnej. Potrafi określić wskazania i przeciwwskazania do zabiegów z zakresu terapii manualnej. Merytorycznie uzasadnia skuteczność zabiegów z zakresu terapii manualnej. Zna metody diagnostyczne z wykorzystaniem aparatury diagnostyczno-pomiarowej. Wykazuje wysoki poziom wiedzy odnośnie możliwości zastosowania poznanych technik leczenia manualnego. Potrafi zaplanować działania terapeutyczne z użyciem poznanych technik manualnych.
Ćwiczenia (C)*	3	61%-68% Zna zasady diagnostyki na potrzeby terapii manualnej. Potrafi określić wskazania i przeciwwskazania do zabiegów z zakresu terapii manualnej.
	3,5	69%-76% Zna zasady diagnostyki na potrzeby terapii manualnej. Potrafi określić wskazania i przeciwwskazania do zabiegów z zakresu terapii manualnej. Wykorzystuje zdobyte umiejętności w teorii.
	4	77%-84% Zna zasady diagnostyki na potrzeby terapii manualnej. Potrafi określić wskazania i przeciwwskazania do zabiegów z zakresu terapii manualnej. Wykorzystuje zdobyte umiejętności w teorii. Potrafi zademonstrować poznane techniki terapeutyczne.
	4,5	85%-92% Zna zasady diagnostyki na potrzeby terapii manualnej. Potrafi określić wskazania i przeciwwskazania do zabiegów z zakresu terapii manualnej. Wykorzystuje zdobyte umiejętności w teorii. Potrafi zademonstrować, dobrać i wykorzystać poznane techniki terapeutyczne.
	5	93%-100% Zna zasady diagnostyki na potrzeby terapii manualnej. Potrafi określić wskazania i przeciwwskazania do zabiegów z zakresu terapii manualnej. Wykorzystuje zdobyte umiejętności w teorii. Potrafi zademonstrować, dobrać oraz wykorzystać poznane techniki terapeutyczne. Wykazuje zaawansowany stopień wiedzy odnośnie poznanych technik leczenia manualnego oraz działania aparatury diagnostyczno-pomiarowej na potrzeby terapii manualnej.

5. BILANS PUNKTÓW ECTS – NAKŁAD PRACY STUDENTA

Kategoria	Obciążenie studenta	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
<i>LICZBA GODZIN REALIZOWANYCH PRZY BEZPOŚREDNIM UDZIALE NAUCZYCIELA /GODZINY KONTAKTOWE/</i>	30	20
<i>Udział w wykładach</i>	15	10
<i>Udział w ćwiczeniach</i>	15	10
<i>SAMODZIELNA PRACA STUDENTA /GODZINY NIEKONTAKTOWE/</i>	20	30
<i>Przygotowanie do wykładu</i>	5	5
<i>Przygotowanie do ćwiczeń</i>	10	15
<i>Przygotowanie do kolokwium</i>	5	10
ŁĄCZNA LICZBA GODZIN	50	50
PUNKTY ECTS za przedmiot	2	2

***niepotrzebne usunąć**

Przyjmuję do realizacji (data i podpisy osób prowadzących przedmiot w danym roku akademickim)

.....